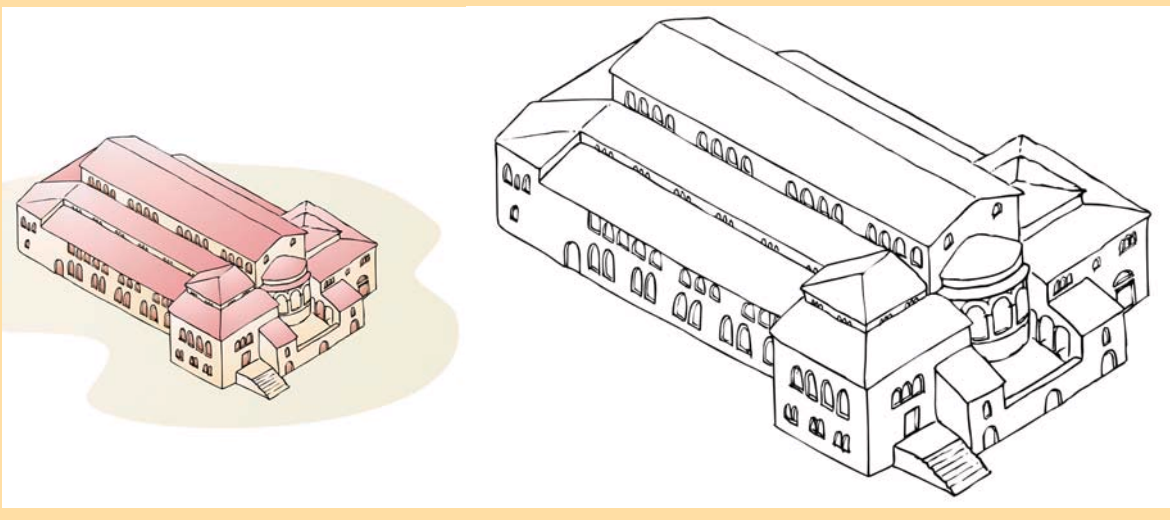

Εργασίες**1. Θέμα για συζήτηση.**

Ο Άγιος Δημήτριος, αφού έλαβε τον τίτλο του διοικητή της Θεσσαλίας, φανέρωσε την ταυτότητα του χριστιανού. Πώς κρίνετε την ενέργειά του αυτή;

2. Επιλέγουμε το Σωστό (Σ) ή το Λάθος (Λ).

- α. Ο Δημήτριος έγινε διοικητής της Θεσσαλονίκης από το Μαξιμιανό. Σ Λ
- β. Ο Δημήτριος δίδασκε στους στρατιώτες του τη διδασκαλία του Χριστού. Σ Λ
- γ. Ο Μαξιμιανός μόλις έμαθε τη δράση του Δημητρίου τον αποκεφάλισε. Σ Λ
- δ. Ο Δημήτριος πήρε την ευχή του Νέστορα πριν αντιμετωπίσει τον Λυαίο. Σ Λ
- ε. Ο Λεόντιος έκτισε τον πρώτο ναό του Αγίου Δημητρίου στη Θεσσαλονίκη. Σ Λ
- στ. Ο ναός του Αγίου Δημητρίου μετατράπηκε σε τζαμί το 1490. Σ Λ
- ζ. Προσκυνητές από όλο τον κόσμο έρχονται για να γιορτάσουν τα «Δημήτρια». Σ Λ
- η. Τα «Δημήτρια» είναι μια μεγάλη γιορτή που γίνεται στην Αθήνα Σ Λ
- θ. Από τον 14^ο αιώνα διοργανωνόταν από τους Βυζαντινούς στη Θεσσαλονίκη, μεγάλη εμποροπανήγυρη. Σ Λ

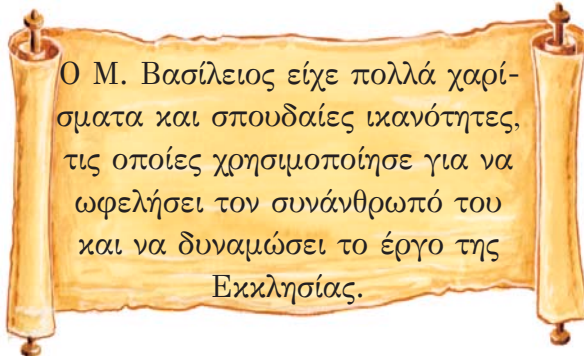
3. Χρωματίζουμε τον ναό του Αγίου Δημητρίου της Θεσσαλονίκης.**Παράθεμα****Το απολυτίκιο του Αγίου Δημητρίου**

Μέγαν εύρατο εν τοις κινδύνοις, σε υπέρμαχον η οικουμένη, αθλοφόρε τα έθνη τροπούμενον. Ως ουν Λυαίου καθείλες την έπαρσιν, εν τω σταδίω θαρρύνας τον Νέστορα, ούτως Άγιε, Μεγαλομάρτυς Δημήτριε, Χριστόν τον Θεόν ικέτευε, δωρήσασθαι ημίν το μέγα έλεος.

Μετάφραση

Η οικουμένη βρήκε μεγάλο προστάτη στους κινδύνους, εσένα αθλοφόρε, ο οποίος σύντριψες τα έθνη. Όπως λοιπόν γκρέμισες τον εγωισμό του Λυαίου, ενθαρρύνοντας τον Νέστορα στο στάδιο, έτσι Άγιε Μεγαλομάρτυρα Δημήτριε, ικέτευε το Χριστό, ώστε να χαρίσει και σε μας την ευλογία και το έλεός του.

6.2 Ο Μέγας Βασίλειος

- Α. Υπήρξε σοφός θεολόγος και πραγματικός δάσκαλος.
- Β. Αγωνίστηκε με πάθος για να ανακουφίσει τη δυστυχία των συνανθρώπων του.
- Γ. Για την προσφορά του στην Εκκλησία και τον άνθρωπο τιμάται σε ολόκληρο τον κόσμο ως Άγιος.

Ο Μέγας Βασίλειος έγραψε πολλές ευχές για τη Θεία Λειτουργία (Μάρκοβο, Κεντρική Ρωσία, Πρώτο μισό του 16^{ου} αι.).

Η παιδική ηλικία και οι σπουδές του Μ. Βασιλείου

Μία από τις σημαντικότερες μορφές της Εκκλησίας μας είναι ο Μέγας Βασίλειος. Είναι ο άγιος, ο οποίος υπήρξε στοργικός πατέρας χιλιάδων ανθρώπων αλλά και δάσκαλος της πίστης μας. Γεννήθηκε το 329/30 στην Καισάρεια της Καππαδοκίας από ευσεβείς γονείς, τον Βασίλειο και την Εμμελία. Είχε άλλα οκτώ αδέρφια. Στην παιδική του ηλικία γνώρισε το Χριστό από τη γιαγιά του τη Μακρίνα. Εκείνη ήταν πολύ ευσεβής κι έμαθε πολλά πράγματα για την πίστη κοντά στον Άγιο Γρηγόριο Νεοκαισαρείας. Τα πρώτα γράμματα ο Βασίλειος τα διδάχθηκε κοντά στον πατέρα του, στη Νεοκαισάρεια του Πόντου, όπου εργαζόταν ως ρήτορας. Αργότερα, συνέχισε τις σπουδές του στην Καισάρεια και στην Κωνσταντινούπολη, ενώ στην Αθήνα σπούδασε όλες σχεδόν τις μέχρι τότε γνωστές επιστήμες: Φιλοσοφία, Ρητορική, Φιλολογία, Ιστορία, Ιατρική, Αστρονομία, Άλγεβρα και Γεω-

μετρία! Εκεί κατέπληξε όλους με τις γνώσεις του και έμεινε ιστορική η φιλία του με τον Γρηγόριο τον Θεολόγο, με τον οποίο είχαν «μια ψυχή σε δυο σώματα».

Ο Μέγας Βασίλειος ήταν σπουδαίος παιδαγωγός

Ο Μέγας Βασίλειος πίστευε πολύ στη μόρφωση των νέων. Σε μια περίφημη ομιλία του, διδάσκει τους νέους πώς θα αξιοποιούν τα διδάγματα των αρχαίων Ελλήνων, ρητόρων και φιλοσόφων. Έμεινε μάλιστα στην ιστορία γνωστός ως σπουδαίος παιδαγωγός, διότι ασχολήθηκε με τα καθήκοντα και τις υποχρεώσεις τόσο των μαθητών, όσο και των δασκάλων.

Επίσκοπος, επιστήμονας, δάσκαλος, θεολόγος, υπερασπιστής των αδικομένων! (Ειλητάριο, 13ος αι., Ι. Μ. Αγ. Ιωάννη Θεολόγου, Πάτμος).

Οι αγώνες του για την Εκκλησία

Όταν επέστρεψε στην πατρίδα του, χειροτονήθηκε κληρικός και αργότερα έγινε επίσκοπος Καισαρείας. Με την ιδιότητά του αυτή βοήθησε τον λαό της επαρχίας του αλλά και όλη την Εκκλησία μέσα από πολλές δραστηριότητες. Γράφοντας ομιλίες και λόγους για διάφορα ζητήματα της πίστης μας, αγωνίστηκε να σώσει την Εκκλησία από τους αιρετικούς, οι οποίοι καταδίωκαν παντού τους ορθόδοξους χριστιανούς. Όταν, όμως, οι αιρετικοί θέλησαν να επιστρέψουν στην αληθινή πίστη, πρώτος αυτός τους προστάτησε. Ήθελε η Εκκλησία να προχωρεί χωρίς μίση και πάθη.

Οι απόψεις του για την κοινωνία

Ο Μέγας Βασίλειος ήθελε ενωμένη την κοινωνία των ανθρώπων. Γι' αυτό, σε πολλές ομιλίες του διδάσκει την απόλυτη ισότητα μεταξύ των ανθρώπων. Το όραμά του ήταν μια κοινωνία, όπου θα ζουν ευτυχισμένοι μεταξύ τους οι άνθρωποι, ανεξάρτητα από την πατρίδα, την καταγωγή και την κοινωνική τάξη του καθενός. Κήρυττε, λοιπόν, ότι πρέπει να καταργηθεί η δουλεία και ότι όλοι πρέπει να εργάζονται, ώστε να μπορούν να βοηθούν τους φτωχούς. Ιδιαίτερα για τους πλούσιους, έλεγε ότι, επειδή όλα ανήκουν στον Θεό, οφείλουν να χρησιμοποιούν τον πλούτο τους, έτσι, ώστε να βοηθούν όσους υποφέρουν.

Το κοινωνικό του έργο - Η Βασιλειάδα

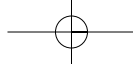
Ό,τι δίδασκε το εφαρμόζε και στη ζωή του ως επίσκοπος, προσπαθώντας να παραδειγματίσει έτσι το λαό του. Όταν το 367 ξεκίνησε ένας τρομερός λιμός στην πόλη του, όπου χιλιάδες άνθρωποι πέθαναν, ο Μέγας Βασίλειος ανάγκασε τους πλούσιους να ανοίξουν τις αποθήκες τους και να μοιράσουν τα τρόφιμα σε **καταυλισμούς** που είχε φτιάξει ο ίδιος, ενώ, ταυτόχρονα, έκανε εράνους και παρακολουθούσε τους αρρώστους με την ιδιότητα του γιατρού. Κανέναν δεν άφησε αβοήθητο. Ούτε τους ειδωλολάτρες, ούτε τους Εβραίους της πόλης! Αλλά και αργότερα, όταν οι εργαζόμενοι σε κάποια **ορυχεία** του Πόντου αδικήθηκαν, μεσολάβησε στους εργοδότες τους για τα συμφέροντά τους. Φρόντιζε πάντοτε τις χήρες, τους αδικημένους και τα ορφανά. Το μεγάλο του, όμως, έργο ήταν η Βασιλειάδα, μια μικρή πόλη για όλους τους καταφρονεμένους, όπου, εκτός από το ναό, είχε ξενώνες, νοσοκομείο, **λεπροκομείο**, γηροκομείο, ορφανοτροφείο, μέχρι και επαγγελματικό σχολείο.

Ο θάνατός του

Οι αγώνες του Μεγάλου Βασιλείου όμως, είχαν επιβαρύνει την υγεία του. Πέθανε το 379, μόλις 49 χρονών. Αν και πάμπτωχος, στην πραγματικότητα έφυγε πλούσιος, διότι οι θησαυροί της καρδιάς του ήταν η πίστη του στο Χριστό και η αγάπη του κόσμου. Την κηδεία του παρακολούθησε όλος ο λαός, εχθροί και φίλοι, θρηνώντας τον Άγιο που χώρεσε στην καρδιά του τη δυστυχία και τα όνειρα του λαού του!

Χιλιάδες άνθρωποι θρήνησαν την απώλεια του Μεγάλου πραγματικά Αγίου (χειρόγραφο Ι. Μ. Διονυσίου, Άγ. Όρος).

Εργασίες

1. Θέμα για συζήτηση.

Γνωρίζετε άλλους ανθρώπους ή οργανισμούς, οι οποίοι και σήμερα προσπαθούν να πραγματοποιήσουν το όραμα του Μ. Βασιλείου; Με ποιον τρόπο;

2. Συνδέουμε τα σωστά.

Μ. Βασίλειος	•	• η πολιτεία που έχτισε ο Μ. Βασίλειος
Μακρίνα	•	• εκεί έγινε επίσκοπος ο Βασίλειος
Εμμελία	•	• στενός φίλος του Μ. Βασιλείου
Γρηγόριος	•	• τους προστάτεψε όταν μετανόησαν
Καισάρεια	•	• η γιαγιά του Μ. Βασιλείου
Βασιλειάδα	•	• η μητέρα του Μ. Βασιλείου
Αθήνα	•	• ο καταυλισμός που έφτιαξε ο Μ. Βασίλειος
Αιρετικοί	•	• κι εκεί σπούδασε ο Μ. Βασίλειος
Φτωχοί	•	• σημαντική μορφή της Εκκλησίας μας
Φιλοσοφία	•	• εκεί έγινε η κηδεία του Μ. Βασιλείου
Το 379 μ.Χ.	•	

3. Με τη βοήθεια του δεύτερου παραθέματος συζητούμε για τα χαρακτηριστικά της αληθινής φιλίας αλλά και τις συνέπειες των κακών συναναστροφών.

4. Συγκεντρώνουμε πληροφορίες και συζητούμε για έθιμα και παραδόσεις της περιοχής μας, της χώρας μας ή άλλων χωρών, τα οποία συνδέονται με τον Μ. Βασίλειο.

Παραθέματα

★ Μπορείς να βρεις πολλά παραδείγματα αγάπης προς τον αδελφό μας μέσα από την Παλαιά και την Καινή Διαθήκη. Εάν δεις γέροντα που πεθαίνει από πείνα, βρες ανθρώπους να στείλεις για να τον ταΐσουν, όπως ο Ιωσήφ τον Ιακώβ (όταν γέροντας ο Ιακώβ κατέφυγε στην Αίγυπτο να γλιτώσει από την πείνα). Εάν δεις τον εχθρό σου να υποφέρει από τη στέρηση, μην τον κακομεταχειριστείς, αλλά τάισέ τον όπως ο Ιωσήφ τους αδελφούς του που τον είχαν πουλήσει σαν δούλο σε κάποιους εμπόρους.

(Μ. Βασιλείου, Ομιλία ρηθείσα εν λιμώ και αυχμώ §8. Πρόκειται για τη μεγάλη πείνα του 367/8 και ο Άγιος απευθύνεται στους πλούσιους κατοίκους της πόλεως)

★ Δεν κάνει καλό να συναναστρέφεται κάποιος ανθρώπους που είναι βυθισμένοι στην κακία, διότι είναι νόμος της φιλίας να σκέπτονται και να πράττουν με όμοιο τρόπο όσοι κάνουν παρέα. Επομένως, σωστά έχει ειπωθεί ότι “καταστρέφουν τον καλό χαρακτήρα οι κακές συναναστροφές”. Όπως λοιπόν στα μέρη εκείνα που υπάρχει κάποια αρρώστια, τα μικρόβια μεταφέρονται με τον αέρα και προσβάλλουν, χωρίς να το καταλάβουν, όσους κατοικούν εκεί, έτσι και η συναναστροφή με τους κακούς ανθρώπους μολύνει την ψυχή με κακία, ακόμη και αν εκείνη τη στιγμή δεν αισθάνεται κάποιος τη ζημιά.

(Μ. Βασιλείου, Ότι ουκ έστιν αίτιος των κακών ο Θεός, §9)

